

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI
z dnia 15 grudnia 2000

w sprawie obowiązku zakupu energii elektrycznej ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, a także ciepła ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz zakresu tego obowiązku

Na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348 i Nr 158, poz. 1042, z 1998 r. Nr 94, poz. 594, Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1126, z 1999 r. Nr 88, poz. 980, Nr 91, poz. 1042 i Nr 110, poz. 1255 oraz z 2000 r. Nr 43, poz. 489 i Nr 48, poz. 555) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem energią elektryczną lub ciepłem jest obowiązane do zakupu, odpowiednio do zakresu prowadzonej działalności gospodarczej, energii elektrycznej albo ciepła ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych przyłączonych do wspólnej sieci, niezależnie od wielkości mocy zainstalowanej w źródle, z zastrzeżeniem § 2 i 3, w szczególności energii elektrycznej albo ciepła, pochodzących z:

- 1) elektrowni wodnych,
- 2) elektrowni wiatrowych,
- 3) biogazu pozyskanego w szczególności z: instalacji przeróbki odpadów zwierzęcych, oczyszczalni ścieków, składowisk odpadów komunalnych,
- 4) biomasy,
- 5) biopaliw,
- 6) słonecznych ogniw fotowoltaicznych,
- 7) słonecznych kolektorów do produkcji ciepła,
- 8) ciepła geotermalnego.

2. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem i dystrybucją ciepła jest obowiązane do zakupu ciepła ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych, przyłączonych do sieci ciepłowniczej tego przedsiębiorstwa, z zastrzeżeniem § 3 pkt 1 i 4-6, jeżeli:

- 1) przesyłane ciepło nie jest przedmiotem obrotu, lub
- 2) oferowane do sprzedaży ciepło nie zostało w całości zakupione przez przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem ciepła przesyłanym tą siecią.

3. W przypadku gdy obrót ciepłem, które przesyłane jest wspólną siecią ciepłowniczą, prowadzi więcej niż jedno przedsiębiorstwo, obowiązek zakupu ciepła, o którym mowa w ust. 1, dotyczy ciepła zakupionego w ilości proporcjonalnej do udziału danego przedsiębiorstwa w łącznej sprzedaży tego ciepła, prowadzonej przez te przedsiębiorstwa.

4. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem i dystrybucją energii elektrycznej, a także obrotem tą energią, jest obowiązane do zakupu całej oferowanej energii elektrycznej wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła ze źródeł przyłączonych do

sieci należącej do tego przedsiębiorstwa, niezależnie od wielkości zainstalowanej mocy elektrycznej źródła, z zastrzeżeniem § 3 pkt 1 i 2 oraz pkt 4 i 6.

5. Jeżeli przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 4, nie zajmuje się obrotem energią elektryczną lub ilość kupowanej przez to przedsiębiorstwo energii elektrycznej wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła jest wyższa od łącznej ilości energii sprzedawanej odbiorcom, to energię tę lub jej nadwyżkę jest obowiązane odkupić przedsiębiorstwo energetyczne posiadające koncesję na przesyłanie i dystrybucję energii elektrycznej na obszarze całego kraju za pomocą sieci o napięciu znamionowym wyższym niż 110 kV, zwane dalej „operatorem systemu przesyłowego”.

6. Jeżeli udział zakupionej energii elektrycznej wytworzonej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła w całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej przez przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 4, jest większy niż 25 %, to nadwyżka ponad wielkość wynikającą z tego udziału może być odsprzedana operatorowi systemu przesyłowego, który jest obowiązany do jej zakupu.

7. Przez wspólną sieć, o której mowa w ust. 1 - 3, należy rozumieć sieć elektroenergetyczną na terenie kraju albo sieć ciepłowniczą do której jest przyłączone dane źródło niekonwencjonalne i odnawialne wytwarzające ciepło.

§ 2.

Obowiązek, o którym mowa w § 1 ust. 1, uznaje się za spełniony jeżeli:

- 1) udział ilości energii elektrycznej wytworzonej w źródłach niekonwencjonalnych i odnawialnych w wykonanej całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej przez dane przedsiębiorstwo energetyczne wynosi nie mniej niż:
 - a) 2,4% w 2001 r.,
 - b) 2,5 % w 2002 r.,
 - c) 2,65 % w 2003 r.,
 - d) 2,85 % w 2004 r.,
 - e) 3,1% w 2005 r.,
 - f) 3,6 % w 2006 r.,
 - g) 4,2% w 2007 r.,
 - h) 5,0% w 2008 r.,
 - i) 6,0% w 2009 r.,
 - j) 7,5% w 2010 r. i latach następnych,
- 2) oferowane do sprzedaży ciepło, wytworzone w źródle niekonwencjonalnym i odnawialnym, zostało zakupione w ilości w jakiej je oferowano lub w ilości równej łącznej ilości sprzedanego ciepła odbiorcom, którzy kupują od danego przedsiębiorstwa energetycznego ciepło przesyłane daną siecią ciepłowniczą do której przyłączone jest to źródło.

§ 3.

Obowiązek, o którym mowa w § 1, nie dotyczy:

- 1) energii elektrycznej lub ciepła wytworzonych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) energii elektrycznej wytworzonej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, ze sprawnością przemiany energii chemicznej paliwa brutto w energię elektryczną i ciepło łącznie mniejszą niż 65 %, obliczoną jako średnioroczna w roku kalendarzowym, w którym dokonuje się zakupu energii elektrycznej,
- 3) energii elektrycznej z elektrowni wodnych szczytowo-pompowych wytworzonej przy użyciu przepompowanej wody,
- 4) energii elektrycznej lub ciepła wytworzonych przy użyciu paliw rozszczepialnych,
- 5) ciepła, jeżeli uzasadniony planowany koszt jego zakupu ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych spowoduje w przedsiębiorstwie energetycznym w danym roku, wzrost cen i stawek opłat za ciepło dla odbiorców o więcej niż 1,25 krotności średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, w poprzednim roku kalendarzowym, określonego w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”,
- 6) energii elektrycznej i ciepła ze spalania odpadów.

§ 4.

1. Planowane uzasadnione koszty zakupionej energii elektrycznej ponoszone w związku z realizacją obowiązku, o którym mowa w § 1 ust. 1, uwzględnia się w kalkulacji cen i stawek opłat ustalanych w taryfie przedsiębiorstwa energetycznego dokonującego jej zakupów, przyjmując, że każda jednostka energii elektrycznej sprzedawana przez dane przedsiębiorstwo energetyczne wszystkim odbiorcom, jest w tej samej wysokości obciążona tymi kosztami.

2. W przypadku wystąpienia, w okresie obowiązywania taryfy, różnicy między przyjętymi do kalkulacji, a rzeczywiście poniesionymi uzasadnionymi kosztami, o których mowa w ust. 1, różnicę tę uwzględnia się w kalkulacji cen i stawek opłat ustalanych na następny okres obowiązywania współczynnika korekcyjnego, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 2b ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne.

§ 5.

1. Przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w § 1 ust. 4, uwzględnia w taryfie, w kalkulacji cen za energię elektryczną planowane uzasadnione koszty zakupu tej energii wytworzonej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, których wysokość oblicza się jako iloczyn planowanej do zakupu ilości energii elektrycznej wytworzonej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła oraz ceny energii elektrycznej ustalonej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy, o której mowa w § 4 ust. 2, określającymi szczegółowe zasady kształtowania i kalkulacji taryf dla energii elektrycznej.

2. Operator systemu przesyłowego uwzględnia w taryfie, w kalkulacji stawek opłat za usługi przesyłowe planowane uzasadnione koszty obejmujące:

- 1) różnicę między planowanymi przez to przedsiębiorstwo kosztami zakupu i przychodami ze sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła,

- 2) planowane do poniesienia opłaty płacone przedsiębiorstwom energetycznym zajmującym się przesyłaniem i dystrybucją energii elektrycznej, a także obrotem tą energią, pokrywające różnice między planowanymi kosztami zakupu i przychodami ze sprzedaży przez te przedsiębiorstwa energii elektrycznej wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła,

zgodnie z przepisami, o których mowa w ust. 1.

3. Przepis § 4 ust. 2 stosuje się do różnicy między przyjętymi do kalkulacji, a rzeczywiście poniesionymi uzasadnionymi kosztami, o których mowa w ust. 1 i 2.

§ 6.

Traci moc rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 2 lutego 1999 r. w sprawie obowiązku zakupu energii elektrycznej i ciepła ze źródeł niekonwencjonalnych oraz zakresu tego obowiązku (Dz.U. Nr 13, poz.119).

§ 7.

1. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.
2. Przepis § 3 pkt 1 obowiązuje do dnia uzyskania członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

MINISTER GOSPODARKI

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie delegacji zawartej w art. 9 ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne po jej nowelizacji ustawą z dnia 26 maja 2000 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 48 z dnia 14 czerwca 2000 r., poz. 555), na podstawie której Minister Gospodarki został zobligowany do nałożenia na przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się obrotem lub przesyłaniem i dystrybucją energii elektrycznej lub ciepła obowiązku zakupu energii elektrycznej ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, a także ciepła ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz określenia szczegółowego zakresu tego obowiązku, uwzględniając technologię wytwarzania energii, wielkość źródła energii oraz sposób uwzględniania w taryfach kosztów jej zakupu.

Zagadnienia będące przedmiotem regulacji w projekcie rozporządzenia, w odniesieniu do energii elektrycznej i ciepła ze źródeł odnawialnych, regulowane są dotychczas w odmienny sposób fakultatywnym rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 2 lutego 1999 r. w sprawie obowiązku zakupu energii elektrycznej i ciepła ze źródeł niekonwencjonalnych oraz zakresu tego obowiązku (Dz.U. Nr 13 z dnia 19 lutego 1999 r. poz. 119).

Zasadnicze zmiany w obecnym projekcie w stosunku do dotychczas obowiązującego rozporządzenia polegają na:

- dodaniu obowiązku zakupu energii elektrycznej wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła,
- zniesieniu limitu wielkości mocy źródeł wytwarzających energię elektryczną lub ciepło,
- nie uzależnianiu obowiązku zakupu energii elektrycznej i ciepłej od technologii wytwarzania, poza ustalenia ustawowe,
- określeniu cen zakupu energii na podstawie uzasadnionych kosztów,
- przywróceniu obowiązku zakupu energii elektrycznej i ciepła ze źródeł odnawialnych zbudowanych w ramach inwestycji centralnych lub ze źródeł odnawialnych stanowiących własność przedsiębiorstw obrotu lub przez nie kontrolowanych,
- określeniu warunku spełnienia przez przedsiębiorstwo energetyczne obowiązku zakupu energii elektrycznej i ciepła ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz energii elektrycznej produkowanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła,
- wyłączeniu z obowiązku zakupu energii elektrycznej i ciepła wytwarzanych ze spalania odpadów oraz przy użyciu paliw rozszczepialnych,
- ograniczeniu obowiązku zakupu przez przedsiębiorstwo energetyczne energii elektrycznej i ciepła ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz energii elektrycznej produkowanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła do terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do czasu uzyskania członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej,
- określono graniczny wpływ kosztów zakupu ciepła ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych na ceny ciepła dla odbiorców, powyżej którego przedsiębiorstwo jest zwolnione z obowiązku zakupu tego ciepła.

Udział energii wytwarzanej w źródłach niekonwencjonalnych i odnawialnych w sprzedaży krajowym odbiorcom tzw. końcowym wynosił w: 1995 r. – 1,9%, 1996 r. – 1,9%, 1997 r. – 1,9 %, 1998 r. – 2,3%, 1999 r. 2,2%. Przedsiębiorstwa obrotu dokonujące sprzedaży hurtowej mogą spełnić nałożony na nie obowiązek zakupu poprzez wielokrotny obrót energią elektryczną wytwarzaną w źródłach niekonwencjonalnych i odnawialnych. Przedsiębiorstwa

obrotu dokonujące sprzedaży detalicznej tj. do odbiorców końcowych muszą mieć pokryty udział energią elektryczną fizycznie wprowadzoną do sieci przez źródła niekonwencjonalne i odnawialne z proporcjonalnym uwzględnieniem strat tej energii przy jej przesyłce od źródła do odbiorcy końcowego. Wielkość sprzedaży energii elektrycznej i ustalony procentowy udział na dany rok decydować będzie o zapotrzebowaniu na energię elektryczną wytworzoną w źródłach niekonwencjonalnych i odnawialnych. Ustalone w rozporządzeniu wielkości udziałów stanowią impuls wymuszający rozwój energetyki niekonwencjonalnej i odnawialnej zgodnie z przyjętymi przez Radę Ministrów R.P. „Załoženiami polityki energetycznej Polski do roku 2010” oraz „Strategią rozwoju energetyki odnawialnej”.

Produkcja energii elektrycznej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła umożliwia uzyskanie znacznie wyższej efektywności wykorzystania energii pierwotnej paliwa. Dla zapewnienia pierwszeństwa zakupu energii elektrycznej ze źródeł o najwyższej sprawności cieplnej, tj. o najmniejszym zużyciu paliwa na produkcję energii przyjęto, że obowiązek zakupu energii elektrycznej wytworzonej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła nie dotyczy energii elektrycznej wyprodukowanej ze sprawnością przemiany energii chemicznej paliwa brutto w energię elektryczną i ciepło łącznie mniejszą niż 65 %. Sprawność tę przyjęto mając na względzie, że najlepsze w skali światowej elektrownie kondensacyjne nie przekraczają sprawności: węglowe - 45%, wykorzystujące kombinowany cykl parowo-gazowy – 55%. Przyjęte wymagania dotyczące sprawności przetwarzania paliwa na energię elektryczną przy produkcji energii elektrycznej w skojarzeniu z produkcją ciepła przekraczają o 10 punktów procentowych najlepsze w świecie obiegi kondensacyjne.

W przypadku gdy przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem i dystrybucją energii elektrycznej nie zajmuje się obrotem lub ilość kupowanej energii elektrycznej wytworzonej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła jest wyższa od łącznej ilości sprzedawanej energii elektrycznej odbiorcom przez to przedsiębiorstwo obowiązek odkupienia tej energii lub jej nadwyżki spoczywa na operatorze systemu przesyłowego, który tą energię będzie sprzedawał na rynku bilansującym. Również w przypadku gdy ilość energii elektrycznej wytworzonej w skojarzeniu kupowanej przez przedsiębiorstwo mające obowiązek jej zakupu będzie większy od 25% łącznej sprzedaży energii elektrycznej przez przedsiębiorstwo energetyczne, to nadwyżka ponad tą wielkość może być sprzedana operatorowi systemu przesyłowego na rynku bilansującym.

Promocja wytwarzania energii elektrycznej i ciepła z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, jak również produkcji energii elektrycznej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, przyczyni się do zmniejszenia zużycia paliw kopalnych, których spalanie powoduje emisję pyłów i gazów szkodliwych dla środowiska. Promocja ta będzie służyła wywiązaniu się z podpisanych przez Polskę konwencji i umów międzynarodowych w sprawie ochrony środowiska, a w szczególności:

- Protokołu do Konwencji z 1979 roku w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, dotyczącego dalszego ograniczenia emisji siarki (drugi protokół siarkowy),
- Ramowej Konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu

oraz uwzględnieniu postanowień Deklaracji Madryckiej pod nazwą: „Plan działania na rzecz źródeł energii odnawialnej w Europie” - podpisanej w marcu 1994 r. Energia elektryczna i ciepło wytwarzane w odnawialnych źródłach energii, szczególnie w małych urządzeniach, charakteryzują się wyższymi kosztami produkcji w porównaniu z kosztami energii elektrycznej i ciepła uzyskiwanymi z paliw kopalnych przy zastosowaniu technologii konwencjonalnych. Dlatego też w projekcie rozporządzenia zastosowano formułę uznania

kosztów zakupu energii elektrycznej i ciepła ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych za koszty uzasadnione.

Projekt rozporządzenia umożliwia znaczący postęp w zakresie promowania rozwoju wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w źródłach niekonwencjonalnych i odnawialnych. Projekt rozporządzenia nie pociąga za sobą negatywnych skutków dla budżetu państwa jak również nie koliduje z istniejącymi w tym zakresie przepisami Unii Europejskiej.